

KIS-800 – Enepyuzevegezh an Eil Emsav II ¹

(RLN da GE – 05 08 03)

Emañ LM o paouez tennañ hon evezh war ur pennad embannet war *Sav*² e grez an eil Brezel bed. Dindan ar reollin : *Ar brezhoneg er c’henwerzh* hag an titl : “O klask boued”, e lenner :

“[...] 2. « PLUS DE VIN, PLUS DE POMMES DE TERRE, PLUS DE... »

“Skritellou all a lenner c’hoaz nevez ’zo war bep stal a Bariz.

« MAISON AUTHENTIQUEMENT FRANÇAISE »

“Perak ? Skuiz eo an dud o welout ar c’henwerzh kouezet etre daouarn ar Yuzevien ; setu ma fell d’ezo chanch penn d’ar vaz hag argas Samuel ha Levy ha Salomon. Ar re-mañ avat o doa kuzet o anoiou, hag o stalioù ne oa ket aes o anavezout dindan anoiou nevez. An dud a genwerz a stignas neuze ar skritell :

« MAISON AUTHENTIQUEMENT FRANÇAISE »

da ziskouez ne oant ket Yuzevien, peogwir ne vez roet ar skritell-voulet-se nemet d’ar re o deus paperou o testeni ez int ganet er Vro hag o zud araok ha memes o zud-koz.

“War werenn vras ur stal e straed Vercingetorix, avat, em eus gwelet skrivet gant lizherennou paper a zek meudad uhelder :

« MAISON BRETONNE »

“Prederiomp war ar skritell-mañ. Ma ’z eus kalz a Yuzevien e Pariz ha ma tere d’ar gwir C’hallaoued c’hoantaat kas o fratik d’o c’henvroiz kentoc’h eget d’an estrenien nevez-c’hallekaet, daoust ha ne vefe ket reiz d’ar Vrezoned e

¹ Sl. KIS-780, La-15, pp. 325-327.

² SAV (teskanv *Strollad Ar Vrezhonegerien*), 31 niverenn adalek Goañv 1936 betek Nevez-amzer 1944, oa kelaouenn *Kelc’h Keltiek Paris* (hiroc’h war an divoud en *Istor lennegezh vrezhonek an amzer-vremañ* gant ABEOZEN, Al Liamm, 1957, pp. 140 hh.). Ar pennad “O klask boued” a zeuas er-maez war an niv. 18, Diskar-amzer 1940 – Goañv 1941, pp. 70-73.

Breiz mennout kas o arc'hant d'ar genwerzourien vreizat-rik kentoc'h eget d'an dud deut a-ziavaez da veva diwar o c'houst.

“Ha peogwir n'eus ket moarvat kalz a Yuzevien e Breiz, an diforc'h a zo d'ober, eo etre

« Maison authentiquement bretonne »

hag ar re all.

“Setu e vefe mat gwelout ar strolladoù oberiant war dachenn ar brezoneg oc'h embann eur skritell a vefe roet d'ar c'henwerzourien gwir-Vreizat :

KENWERZ RENET GANT BREZONED-RIK
MAISON AUTHENTIQUEMENT BRETONNE.”

Dont a ra an arroudoù-se da gadarnaat pezh a soñjen endeo : intret don e oa kevredigezh c'hall dibenn an Trede Republik gant an enepyuzevegezh. Kenwallerion d'an enepyuzevegezh-se eo bet an Eilemsaviz vrezhon, ha n'eus ket da souezhañ betek re : ur spluseg a enepyuzevourion eo bet bihanvourc'hizelezh c'hall an Trede Republik, an hini loet e Breizh koulz ha hini ar rannvroioù all. Kavout a rae da eilemsaviz e oa spirus komz en anv an istor brezhon hep an disterañ damant d'an istor gall, hogen kealiadel rik e oa kement-se : diwelout a raent e choment ent saviadel bihanvourc'hizion c'hall³. A-dal d'ur bern kudennoù e kendalc'he an eilemsaviz da gaout an hevelep damantoù hag ar Frañsizion all a renkad ganto.

³ An hevelep fazi a vez arreet hiziv an deiz c'hoazh gant kalz tud eus ar *Mouvement breton*, n'o deus en degouezh digarez ebet dre ma n'emaomp mui er bloavezhioù 1930. An Eilemsaviz da nebeutañ ne c'houlennent int ket arc'hant digant ar Stad c'hall. Biskoazh n'en deus an arc'hant difallet an diouer a saviad kenderc'hañ.